

DE HAVENMEESTER

In de Compagnieshaven in Enkhuizen zag ik voor het eerst een automaat het havengeld innen. “Goed idee,” dacht ik, “een havenmeester zou niet belast moeten zijn met het vele malen per dag verkopen van douchepenningen en het vermenigvuldigen van scheepslenge maaltarief. Hij heeft andere kerntaken. Daar krijgt hij zo voortaan meer tijd voor.” Bij deze positieve conclusie zet ik inmiddels een vraagteken. Reizend langs Noorse, Deense en Zweedse kusten was geen havenmeester meer te bekennen. Ondertussen ben ik razend benieuwd geworden of in ons land eenzelfde trend is te zien als bij onze noorderburen. Verdient de automaat zichzelf terug door havenmeester af te schaffen?

In Mandal, een van de belangrijkste Noorse aanloophavens voor wie uit het zuiden komt, accepteerde de automaat mijn Maestro-betalpas niet. Daardoor kreeg ik ook geen kaartje om de deur van het toiletgebouw te openen. Gelukkig was het nog binnen kantoor. In het havengebouw zaten twee vakantiekrachten te gamen. Natuurlijk wilden ze me graag helpen. Ze gaven me een pasje met een tegoed voor wel tien douchebeurten. Twee dagen later hadden ze van iemand op afstand een code ontvangen om de automaat te laten aangeven wat ik contant moest betalen. Dat was, na aftrek van het deposito voor het weer ingeleverde pasje, rond de acht euro. Ik had bijna het tienvoudige verwacht en merkte op dat het havengeld niet was meegerekend. “Dit is wat hij aangeeft. Ik kan er niet meer van maken,” zei de ‘havenmeester’. Ik vond het allang best, maar op die manier houdt die jachthaven het niet lang vol.

De volgende plaats die ik aandeed, was Kristiansand. Het havenkantoor is daar een loket waar ijs en worstjes worden verkocht. Het meisje achter het loket verwees me voor vragen die met boten hebben te maken naar de automaat naast de deur. Deze machine lustte mijn bankpasje wel, maar hielp me niet aan het adres van een zeilmaker. Ook het ijsmeisje wist van geen zeilmaker, maar vermoedde dat in een vitrine met mededelingen wel een adres zou hangen. Dat klopte. Een uur later bracht een taxi me met een gerafelde genua naar een ver verwijderd bedrijventerrein. Geen zeilmaker te vinden, wel een buitenboordmotordealer die vertelde dat de zeilmaker al een jaar geleden was vertrokken. Geen kwaad woord over dat aardige ijsmeisje, wel over de op

kostenbesparing beluste managers die denken dat je een havenmeester door een automaat plus een kioskmeisje kunt vervangen.

In Lillesand, weer wat verderop, hangt aan de muur van de Rode Kruispost een verwijzing naar een havengeldautomaat, aan de wand van een bouwseltje met drie urinoirs. Geen automaat te zien, wel de afdruk ervan, een paar schroefgaten en een stuk kabel met isolatieband om het uiteinde. De automaat was buiten het hoogseizoen tijdelijk verwijderd om vandalisme te voorkomen. Einde middag kwam een man namens de gemeente over de steiger lopen om havengeld op te halen in ruil voor een bonnetje aan de reling. Hij wist de toegangscode van het toiletgebouw niet en ook met het overige reilen en zeilen in de haven had hij niets van doen. Na veel rondvragen kregen we de code uiteindelijk van een medewerkster van het Rode Kruis. “Kan ik ergens mee helpen?” klonk het achter me. Het was de havenmeester, een echte.

Zo gaat het door. Soms goed, vaak met ervaringen die te denken geven. In Grenaa op het Deense Jut-

**“Kan ik ergens mee helpen?”
klonk het achter me.
Het was de havenmeester,
een echte.**

land, moest ik een paar dagen flink aan het werk in de machinekamer. Daarbij had ik hulp nodig van een echte dieselexpert. Een beetje onthand stond ik naast de betaalautomaat naar het briefje met openingstijden van het havenkantoor te staren: van 8.00 tot 10.00 uur en van 18.00 tot 20.00 uur. Het was elf uur in de ochtend. “Kan ik ergens mee helpen?” klonk het achter me. Het was de havenmeester, een echte. “Ja, ik ben er altijd. Op de aangegeven tijden zit ik achter mijn bureau, de rest van de dag ben ik in de haven.” Hij hielp me aan een geweldige dieselmonteur, leende me een doppenset en een momentsleutel, sleepte me naar het beste plekje waar ik beter beschut was tegen de deining van de oostenwind en was voor al het overige een prima vraagbaak. De wijze waarop in veel jachthavens havenmeesters door apparaten worden vervangen was hem een gruwel. En inderdaad, wat had ik zonder hem moeten beginnen? ●

ROB BIJNSDORP is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.